

Список використаних джерел

1. Бланк І. А. Стратегия и тактика управления фінансами / І. А. Бланк. — К. : МП «ИТЕМ», 1996. — С. 580.
2. Енциклопедичний словник бізнесмена: Менеджмент, маркетинг, інформатика / За заг. ред. М. І. Молдованова. — К.: Техніка, 1993. — С. 750.
3. Тітов М. І. Банкрутство: матеріально-правові та процесуальні аспекти / За наук. ред. В. М. Гайворонського. — Х. : Консум, 1997. — С. 240.

Мазур Вероніка Миколаївна,

студентка навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит» Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський
Науковий керівник: д.е.н., доцент Лаврук В.В.

ПОЛІТИКА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ЗАГРОЗІ БАНКРУТСТВА

Перехід до ринкових механізмів господарювання привів до появи нового для України механізму - механізму банкрутства. Умови і порядок визнання підприємства банкрутом ґрунтуються на визначених законодавчих процедурах. Так, рішення про визнання підприємства банкрутом може винести тільки арбітражний суд. Кредитор може звернутися з заявою про порушення справи про банкрутство підприємства у випадку, якщо воно не в змозі задовольнити протягом одного місяця визнані їм претензійні вимоги або сплатити борг по виконавчих документах. Підприємство-боржник може звернутися в арбітражний суд за власною ініціативою у випадку його фінансової неспроможності чи загрози такої неспроможності. У сучасній практиці більшість справ про банкрутство збуджується з ініціативи комерційних банків і податкових інспекцій.

З позицій фінансового менеджменту можливе настання банкрутства являє собою кризовий стан підприємства, при якому воно незручно здійснювати фінансове забезпечення поточної виробничої діяльності. Подолання такого стану, визначеного як "загроза банкрутства", вимагає розробки спеціальних методів фінансового управління підприємством [1, с.49].

Ринкова економіка виробила велику систему фінансових методів попередньої діагностики і можливого захисту підприємства від банкрутства, що одержала назву "системи антикризового фінансового управління" [3, с154]. Для реалізації цієї системи управління в країнах з розвинутою ринковою економікою готуються особливі фахівці - менеджери по антикризовому управлінню компанією. Суть цієї системи управління полягає в тому, що загроза банкрутства діагностується ще на ранніх стадіях її виникнення, що дозволяє вчасно пустити в хід спеціальні фінансові механізми захисту чи обґрунтувати необхідність визначених реорганізаційних процедур. Якщо ці механізми і процедури в силу несвоєчасного чи недостатньо ефективного їхнього здійснення не привели до фінансового оздоровлення підприємства, воно коштує перед необхідністю в добровільному чи примусовому порядку припинити свою господарську діяльність і почати ліквідаційні процедури.

Основною метою антикризового фінансового управління є швидке поновлення платоспроможності і відновлення достатнього рівня фінансової стійкості підприємства для запобігання його банкрутства. З урахуванням цієї мети на підприємстві розробляється спеціальна політика антикризового фінансового управління при загрозі банкрутства. Вона може бути сформульована в такий спосіб.

Політика антикризового фінансового управління являє собою частину загальної фінансової стратегії підприємства, що полягає в розробці і використанні системи методів попередньої діагностики загрози банкрутства і механізмів фінансового оздоровлення підприємства, що забезпечують його захист від банкрутства.

Отже реалізація політики антикризового фінансового управління при загрозі банкрутства повинна передбачати:

1. Періодичне дослідження фінансового стану підприємства з метою раннього виявлення ознак його кризового розвитку, що викликають загрози банкрутства. У цих цілях у системі загального аналізу фінансового стану підприємства виділяється особлива група об'єктів спостереження, що формує можливе "кризове поле", що реалізує загрози банкрутства. У процесі дослідження показників "кризового полюси" застосовуються як традиційні, так і спеціальні методи аналізу. Аналіз і контроль таких показників включається в систему моніторингу фінансової діяльності підприємства.

2. Визначення масштабів кризового стану підприємства. При виявленні істотних відхилень від нормального ходу фінансової діяльності, обумовленого напрямками його фінансової стратегії і системою планових і нормативних фінансових показників, виявляються масштаби кризового стану підприємства, тобто його глибина з позицій загрози банкрутства. Така ідентифікація масштабів кризового стану підприємства дозволяє здійснювати відповідний селективний підхід до вибору системи механізмів захисту від можливого банкрутства.

3. Вивчення основних факторів, що обумовили (і обумовлюють у майбутньому періоді) кризовий розвиток підприємства. Розробка політики антикризового фінансового управління визначає необхідність, попереднього угруповання таких факторів по основним визначальним ознакам; дослідження ступеня впливу окремих факторів на форми і масштаби кризового фінансового розвитку; прогнозування розвитку факторів, що роблять такий негативний вплив.

4. Формування цілей і вибір основних механізмів антикризового фінансового управління підприємством при загрозі банкрутства. Мета і механізми антикризового фінансового управління повинні відповідати масштабам кризового стану підприємства і враховувати прогноз розвитку основних факторів, що визначають загрозу банкрутства [2, с.113].

5. Упровадження внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства. Внутрішні механізми фінансової стабілізації повинні забезпечити реалізацію термінових заходів для поновлення платоспроможності і відновленню фінансової стійкості підприємства за рахунок внутрішніх резервів.

6. Вибір ефективних форм санації підприємства. Якщо масштаби кризового фінансового стану підприємства не дозволяють вийти з нього за рахунок реалізації внутрішніх резервів, підприємство змушене вдатися до зовнішньої допомоги, що звичайно приймає форму його санації.

Список використаних джерел

1. Бень Т.Г., Довбня С.Б. Бюджетування як інструмент удосконалення системи фінансового менеджменту підприємств / Т.Г. Бень // Фінанси України. – 2011. - №7. – С. 48-55.
2. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз / К.В.Ізмайлова: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2009. -152 с.
3. Ковалев А.И., Привалов В.П. Анализ финансового состояния предприятия / А.И. Ковалев. 2-е изд., перераб. й доп. - М.: Центр экономики и маркетинга, 2004. - 192 с.

Михайлевська Наталія Ігорівна,

студентка навчально-наукового інституту бізнесу і фінансів спеціальності

8.03050801 «Фінанси і кредит» Подільського державного аграрно-технічного

університету, м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: д.е.н. доцент Лаврук В.В.

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК ОСНОВА ЗАГАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

У світовому економічному просторі між країнами йде боротьба за обмежені економічні ресурси та відстоювання власних економічних інтересів. Такі умови призводять до виникнення певних загроз та небезпек у нашій країні.